

VLAAMS PARLEMENT

Zitting 1996-1997

16 oktober 1996

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR LEEFMILIEU EN NATUURBEHOUD

Interpellatie van mevrouw Vera Dua tot de heer Theo Kelchtermans, Vlaams minister van Leefmilieu en Tewerkstelling, over de impact van de landbouwsector op het natuurbehoud
Met redenen omklede motie

Interpellatie van de heer Jos Stassen tot de heer Theo Kelchtermans, Vlaams minister van Leefmilieu en Tewerkstelling, over de meldingsplicht van bedrijven bij brand

Commissie voor Leefmilieu en Natuurbehoud

Woensdag 16 oktober 1996

VOORZITTER : De heer Dirk Van Mechelen

– *De interpellatie wordt gehouden om 14.28 uur.*

Interpellatie van mevrouw Vera Dua tot de heer Theo Kelchtermans, Vlaams minister van Leefmilieu en Tewerkstelling, over de impact van de landbouwsector op het natuurbehoud

De voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van mevrouw Dua tot de heer Kelchtermans, Vlaams minister van Leefmilieu en Tewerkstelling, over de impact van de landbouwsector op het natuurbehoud.

Mevrouw Dua heeft het woord.

Mevrouw Vera Dua : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, ik maak me erg ongerust over een aantal recente gebeurtenissen en evoluties op het vlak van natuurbehoud. Ik ben trouwens niet de enige met deze bekommernis. Van overal komen verontrustende signalen, die erop wijzen dat iedereen merkt dat de zo lang beloofde doorbraak op het vlak van natuurbehoud er niet komt.

Er is duidelijk nood aan een offensief natuurbeleid. Ter illustratie wil ik enkele cijfers uit het MIRA-rapport aanhalen. Hieruit blijkt dat bijna de helft van de plantensoorten in Vlaanderen op een of andere manier wordt bedreigd. 85 soorten zijn definitief verdwenen, 203 soorten zijn met uitsterven bedreigd en 126 soorten bevinden zich in een kwetsbare situatie. Hetzelfde scenario vinden we terug bij lagere planten, insecten, vogels en vissen.

Aan de basis van deze negatieve evolutie ligt in de eerste plaats de vermindering van de milieukwaliteit, maar ook de vermindering van de ecosysteemdiversiteit en het verlies aan biotopen als gevolg van de versnippering van de open ruimte, de omschakeling naar ander bodemgebruik en de

intensieve manier waarop de grond wordt gebruikt, onder meer door de landbouw. Terwijl in andere landen de beschermde oppervlakte tot 15 percent van het grondgebied kan bedragen, heeft bij ons nauwelijks 0,75 percent het statuut van reservaat.

We kunnen nog uren doorgaan over hoe erg het met de natuur is gesteld in Vlaanderen en wat daarvan de oorzaken zijn, maar ik ga uit van de veronderstelling dat de leden van deze commissie zich bewust zijn van het probleem en dat niemand twijfelt aan de noodzaak om maatregelen te nemen om de natuur en het natuurlijke milieu te beschermen, te herstellen en een meerwaarde te creëren.

In de praktijk blijkt echter dat niet iedereen overtuigd is van deze visie. Integendeel, ik heb het gevoel dat de landbouwsector een offensief is begonnen, waardoor een krachtadig natuurbeleid sterk wordt gehypothecerd. Ik vermoed dat de landbouwsector door het MAP heeft geleerd dat men vroeg genoeg moet ingrijpen op wetteksten, dat er vooraf fel moet worden gelobbyd en dat men zoveel mogelijk moet dreigen met acties en protest, zodat bepaalde toegevingen al op voorhand worden afgedwongen. Ik vrees dan ook het ergste voor de toekomst, zeker omdat binnenkort de pijlers van het natuurbeleid worden vastgelegd, onder meer via het decreet op het Natuurbehoud.

We bevinden ons momenteel op een cruciaal tijdstip. Binnenkort wordt het ontwerp van decreet in het parlement besproken, tenzij het onderweg wordt begraven. Het is als het ware nu of nooit. In die zin is een interpellatie nu op haar plaats, al is het maar om duidelijkheid te krijgen over wie en welke partijen echt werk willen maken van een krachtadig en offensief natuurbeleid.

Mijn ongerustheid is gebaseerd op een aantal vaststellingen. Ten eerste, er is het voorontwerp van decreet op het Natuurbehoud. De greep van de landbouwsector op dit decreet is zeer groot. Ook in

Dua

het advies van de MINA-raad wordt dit duidelijk bekritiseerd en wordt er gewezen op de vele onlogische constructies die daaruit zijn voortgekomen. In het decreet zullen een aantal instrumenten worden vastgelegd, zowel specifieke gebiedsgerichte maatregelen, als meer algemene maatregelen die gelden voor heel Vlaanderen. Bij de gebiedsgerichte maatregelen is de afbakening van de natuurgebieden uiteraard het belangrijkste. Eigenlijk is dit de kern van de discussie : het gaat om een strijd om ruimte. Op welk aandeel van het Vlaamse grondgebied zal men rekening willen houden met de bestaande en de potentiële natuurwaarde ?

Hier zien we een merkwaardige evolutie. Er was ooit sprake van een Groene Hoofdstructuur, die de ruimtelijke ruggengraat moest vormen van het natuurbeleid. Ik wil eraan herinneren dat deze Groene Hoofdstructuur oorspronkelijk bestond uit 149.400 hectare natuurkerngebieden, 204.100 hectare natuurontwikkelingsgebieden en 178.200 hectare natuurverbindinggebieden. In totaal ging het dus om een oppervlakte van 531.700 hectare, waar men bijzondere aandacht zou schenken aan de natuur. De desbetreffende gebieden zouden ook een apart statuut krijgen.

Door alle strubbelingen en door het feit dat de discussie over de GHS werd gekoppeld aan de strijd om het MAP, werd de GHS stilletjes afgevoerd. De term Groene Hoofdstructuur mag zelfs niet meer worden uitgesproken. In het ontwerp van decreet is dit nu vervangen door een aantal zeer onduidelijke en verwarrende begrippen. Men spreekt van het VEN, zijnde het Vlaams Ecologisch Netwerk, met daarin Grote Eenheden Natuur, of GEN, en Grote Eenheden Natuur in Ontwikkeling, of GENO. Dan is er ook nog het Integraal Verwings- en Ondersteunend netwerk, of IVON.

Als een naamsverandering om psychologische redenen noodzakelijk blijkt, is dit voor mij niet echt een probleem. Wanneer we echter kijken naar de concrete invulling, komt er een heel ander beeld naar voren. Het VEN, met als hoofdfunctie natuur, zal 125.000 hectare omvatten. Het IVON, waar de natuur een nevensgeschikte rol vervult, zal 150.000 hectare beslaan. Samen komt dit dus neer op een totale oppervlakte van 275.000 hectare, wat al een heel stuk minder is dan de overeenkomstige gebieden in de GHS.

Niet alleen de af te bakenen ecologisch waardevolle gebieden werden ingekrompen. Onder druk van de landbouwsector probeert men deze afbakening

te koppelen aan bepaalde bestemmingen op de gewestplannen, zodat landbouwgebieden niet in aanmerking komen voor de afbakening van het Ecologisch Netwerk. Bovendien wordt voor de IVON-zones uitdrukkelijk gesteld dat de landbouwexploitatie niet in het gedrang mag komen.

Om echte natuurbehoudende maatregelen af te dwingen, moet men dus binnen de momenteel afgebakende groene bestemmingszones op het gewestplan blijven. Vele Europese vogelrichtlijngebieden zijn gelegen in landbouwzones. Dit geldt ook voor bepaalde RAMSAR-gebieden en voor bepaalde habitatrichtlijngebieden. Het is duidelijk dat door deze restrictie een groot aantal ecologisch belangrijke gebieden door dit decreet geen bijkomende bescherming zullen krijgen. Dit kan trouwens nog tot problemen leiden op internationaal niveau.

Dezelfde filosofie komt terug bij de algemene maatregelen die gelden voor heel Vlaanderen, en die ervoor moeten zorgen dat de aandacht voor de natuur als een facet van het beleid overal moet worden toegepast. Ook hier blijkt dat landbouwgebieden op een speciale manier gespaard blijven. Ik verwijs bijvoorbeeld naar artikel 17. Bovendien zijn een aantal beleidsinstrumenten zoals voorkoop, beheersplanning, natuurinrichting en het aanduiden van natuurreservaten enkel van toepassing in groengebieden, en dus niet in landbouwzones.

Mijnheer de minister, is onder deze voorwaarden een apart decreet op het natuurbehoud wel nodig ? De gebieden die op het gewestplan een groene bestemming hebben, worden verondersteld al een zekere bescherming te genieten. Het zijn juist de andere ecologisch interessante zones – die als dusdanig niet werden erkend bij de opmaak van de gewestplannen – die nu aparte maatregelen vereisen.

Er is dan ook heel wat tegenstand gekomen tegen het insluipen van landbouwbelangen in het ontwerp van decreet. Als zoethouder beloofde de Vlaamse regering dat voor ongeveer 38.000 hectare groene bestemmingswijzigingen zouden worden uitgevoerd. Ondertussen heeft de eerste testcase iedereen doen beseffen dat deze mooie intentie in de praktijk geen enkel gevolg zal hebben. Bij de wijziging van het gewestplan Brugge-Oostkust was beloofd dat 380 hectare landbouwgrond in de Uitkerkse Polder zou worden omgezet in natuurgebied. Het gaat hier trouwens om een vogelrichtlijngebied. Uiteindelijk is enkel de kern van deze Uitkerkse Polder natuurgebied geworden. De rest is

Dua

gebleven wat het was : landbouwzone met landenschappelijke waarde.

De Boerenbond heeft ondertussen al aangekondigd dat hij op geen enkele plaats gewestplanwijzigingen van landbouwzone naar natuurgebied zal aanvaarden, en dat die belofde 38.000 hectare elders moet worden gezocht. Waar is voor niemand duidelijk. Men raakt dus geen stap vooruit. Integendeel, de toestand lijkt nog meer gebetonneerd dan vroeger. Als klap op de vuurpijl is er nog het feit dat de goedkeuring van het decreet op het Natuurbehoud werd gekoppeld aan de expliciete voorwaarde om een apart overlegorgaan te creëren tussen landbouw en natuurbehoud. Ook dit vormt voor mij een zeer grote reden tot ongerustheid.

Naast de officiële adviesorganen zoals de MINA-raad, de Hoge Raad voor Natuurbehoud en de SERV, zal er dus nog een apart comiteetje worden opgericht – dat trouwens geen enkele decretale basis zal hebben. Daar zullen, in de coulissen en zonder enige plicht tot openbaarmaking, de netelige kwesties in de verhouding tussen landbouw en natuur worden besproken. Daar zullen de compromissen worden gesloten. Daar zal de ruilhandel worden geconsacreerd zonder dat iemand inzage heeft in de agenda, in de besluitvorming of in de verslagen. Het zou zelfs de bedoeling zijn om alle uitvoeringsbesluiten van het decreet Natuurbehoud vooraf in dit overlegorgaan uit te werken. Op deze manier worden de bestaande officiële overlegorganen volkomen buitenspel gezet. Het democratisch deficit, dat al geruime tijd in de hand wordt gewerkt door allerlei besloten onderhandelingen achter de schermen, wordt zo geïnstitutionaliseerd.

Het tijdschrift van de Boerenbond kondigde al aan dat de installatie van dit overlegplatform voor deze organisatie een breekpunt vormt. Men gebruikt daarbij als argument dat de Boerenbond onderverteenwoordigd is in de officiële overlegorganen. Men verwijst ook naar de perikelen omtrent het MAP-dossier. Blijkbaar kon de Boerenbond toen op weinig begrip rekenen in de MINA-raad en in de andere Hoge Raden.

Als alle betrokken sectoren nog eens onderling aparte overlegorganen – bosbouw-landbouw, natuur-bosbouw, jacht-landbouw, enzovoort – creëren, vraag ik me af waarmee we bezig zijn. Ik vrees dat we de officiële overlegstructuren beter meteen kunnen opdoeken. De landbouwers realiseren zich blijkbaar niet dat ze een sector vormen zoals ande-

re sectoren, en dat voor hen dus dezelfde spelregels gelden als voor andere sectoren.

Het is niet meer dan logisch dat de landbouwsector opkomt voor zijn belangen. Dat echter de Vlaamse regering blijkbaar zonder veel aarzeling blindelings ingaat op alle eisen van de landbouwsector, verontrust me ten zeerste. Hierdoor wordt de greep van de landbouw op het natuurbehoud enorm groot. Mijns inziens zal met deze ingesteldheid een decreet op het natuurbehoud, dat ook echt resultaten oplevert, zeer moeilijk worden.

Gelukkig komt er meer en meer reactie op dit beleid. Ook de milieubeweging protesteert tegen de huidige evolutie. Men dringt sterk aan op een bijsturing van het ontwerp van decreet, waarbij ook het protocol betreffende het overleg tussen landbouw en natuurbehoud door iedereen wordt afgezworen. Ook het advies van de MINA-raad is terzake zeker niet positief. Er worden een aantal fundamentele kritieken geformuleerd en een aantal wijzigingen voorgesteld, die gedeeltelijk gelijklopend zijn met de kritieken die ik hier heb aangebracht.

Rekening houdend met al deze op- en aanmerkingen, had ik dan ook graag vernomen wat de visie van de minister is op de volgende vragen. Is de minister van plan de tekst van het ontwerp van decreet bij te sturen op basis van het advies van de MINA-raad en de kritiek van de milieubeweging? Op welke manier zal de Vlaamse regering zorgen voor de belofde 38.000 hectare in gewestplanwijzigingen, en wat zal de bijdrage zijn van de landbouwsector in dit verband? Hoe zit het met het protocol over het overlegplatform tussen landbouw en natuurbehoud, waartegen ondertussen al vanuit diverse hoeken werd geprotesteerd?

Vooraleer te besluiten, wil ik nog één ding kwijt. Verscheidene jaren al kijkt de sector natuurbehoud uit naar een eigen decreet, dat de verouderde wet op het natuurbehoud moet vervangen. Dit decreet vormt een unieke kans om de voortschrijdende vernietiging van natuurwaarden in Vlaanderen een halt toe te roepen. Het is ook een unieke kans om werk te maken van natuurherstel en natuurontwikkeling. Iedereen weet dat we geen tijd mogen verliezen; het is eigenlijk al vijf na twaalf.

Enkel wanneer iedereen en alle sectoren in Vlaanderen zich bereid tonen om op een positieve manier mee te werken, kan er een trendbreuk worden gerealiseerd. Het is de taak van de Vlaamse regering om dit waar te maken. Dit veronderstelt natuurlijk wel dat de beide regeringspartijen ver-

Dua

trekken vanuit een duidelijke visie en dat ze daadwerkelijk bereid zijn om het natuurbehoud als prioritair voor te houden. Voorlopig zie ik alleen maar andere signalen. Ik vrees dat – onder druk van de landbouwlobby – het natuurbeleid definitief wordt begraven.

De voorzitter : De heer Bogaert heeft het woord.

De heer Jean-Marie Bogaert : Mijnheer de voorzitter, ik wil me aansluiten bij mevrouw Dua. Ter illustratie wil ik het even hebben over de discussie over gisteren in de commissie voor Ruimtelijke Ordening, waarnaar ze heel terloops verwees. Deze betrof het concrete geval waarmee we nu al worden geconfronteerd, met name de wijziging van het gewestplan Brugge-Oostkust.

Mijnheer de minister, ter concretisering van uw ontwerp van decreet inzake het natuurbeleid in Vlaanderen, moeten in het Structuurplan Vlaanderen over een periode van tien jaar 38.000 hectare nieuwe groengebieden worden ingekleurd. Dat zult u met me eens zijn. Eveneens zult u beamen dat dit pas mogelijk wordt als u duidelijke, zogenaamde groene wijzigingen van het gewestplan voorstelt. Naar eigen zeggen wou de Vlaamse regering met de wijziging van het gewestplan Brugge-Oostkust een voorbeeld stellen. In overleg met het gemeentebestuur van Blankenberge en de landbouwsector werd een evenwichtige gewestplanwijziging uitgewerkt, die de uitbreiding van het natuurgebied Uitkerkse Polder verzoende met de landbouwbelangen in de streek.

Hiermee werd trouwens een fout uit het verleden goedge maakt. In het voorontwerp van het gewestplan Brugge-Oostkust werden 1.000 hectare gereserveerd voor natuurgebieden. In de definitieve versie van dit gewestplan, die dateert van 7 april 1977, werd dit herleid tot 250 hectare. Het compromisvoorstel hield dan ook in dat het overgrote deel van het betrokken gebied niet langer als natuurgebied werd beschouwd, maar als landbouwgebied met ecologische waarde. Dat was een oplossing voor het zwaarste probleem waarmee de landbouwers te kampen hadden. In natuurgebieden gelden immers strengere bemestingsnormen. Daarnaast zou de Uitkerkse Polder worden uitgebreid met 380 hectare, terwijl deze uitbreiding in werkelijkheid tot 103 hectare werd beperkt.

De reden is evident en werd hier reeds vernoemd : onder druk van de Boerenbond – nog maar eens – werd in de loop van de zomer afgestapt van de eco-

logische waarde-aanduiding. De Vlaamse regering kleurde het gebied in als landbouwgebied met landschappelijke waarde en de uitbreiding werd teruggeschroefd. De gewestplanwijziging had een voorbeeld moeten zijn van het natuurbeleid van deze regering. Het zal dan ook niemand verbazen dat de natuurbeweging zich nu zonder meer bedregen voelt door de voor leefmilieu en ruimtelijke ordening bevoegde ministers. De mislukte wijziging van het gewestplan Brugge-Oostkust voorspelt immers weinig goeds voor de concrete uitvoering van het nieuwe decreet op het Natuurbehoud en van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen. Volledigheidshalve vermeld ik dat een dertigtal landbouwers uit de streek zelfs de uitbreiding met 103 hectare van het natuurgebied van de Uitkerkse Polder, niet zullen respecteren. Onlangs hebben ze daarvan 10 hectare gescheurd, zoals dat in vaktermen heet, allicht om er later maïs op te verbouwen. Indien u nalaat hier tegen op te treden, kunnen terecht vragen worden gesteld bij de slagkracht van het natuurbeleid in Vlaanderen.

Mijnheer de minister, wanneer werd het compromisvoorstel, dat werd gesteund door de stad Blankenberge en de bestendige deputatie van West-Vlaanderen, voor de eerste maal besproken en principieel aanvaard door de Vlaamse regering ?

Kan u een verklaring geven voor het feit dat de Vlaamse regering bij de beslissing over de gewestplanwijziging, die werd genomen op donderdag 19 september, duidelijk afstand nam van dit compromisvoorstel ? Vreest u niet dat de slagkracht van het nieuwe decreet op het Natuurbehoud bij voorbaat werd ondermijnd door het negeren van het oorspronkelijke compromisvoorstel betreffende de wijziging van het gewestplan Brugge-Oostkust ?

Hoe en waar denkt u de groene gewestplanwijziging ter waarde van 38.000 hectare te verwezenlijken, als zelfs het voorbeelddossier een slecht lot heeft ondergegaan ?

Bent u op de hoogte van de onlangs in het natuurgebied de Uitkerkse Polder begane overtreding ? Zo ja, welke maatregelen zal u nemen om hiertegen op te treden ?

De voorzitter : De heer Quintelier heeft het woord.

De heer Leonard Quintelier : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, dames en heren, we hebben het hier reeds enkele malen gehad over het voorontwerp van decreet op het Natuurbehoud, dat we hier binnen afzienbare tijd zullen behandelen en dat de oude wet van 1973 zal vervangen.

Quintelier

Positief is dat we voor 125.000 hectare de natuur als hoofdfunctie registreren, en daarnaast voor 150.000 hectare de verweving, het zogenaamde IVON, vastleggen. Volgens het Structuurplan Vlaanderen, moeten er binnen de tien jaar, dus op korte termijn, 38.000 hectare aan bijkomende natuurgebieden worden gevonden. Dat is toch een positief signaal dat we de onloochenbare aftakeling van de biodiversiteit een halt zullen toeroepen met de concrete invulling van het voorontwerp van decreet op het Natuurbehoud.

Wel heb ik in dat verband een vraag, met name betreffende die 150.000 hectare verweving tussen landbouw, natuur en bosbouw. We moeten een vergelijk treffen opdat de natuur in die gebieden niet meer verder zou aftakelen en de natuurontwikkeling kansen krijgt. Hoe zal de minister concreet gestalte geven aan deze verweving? Mogen we de 38.000 hectare uit het Structuurplan Vlaanderen beschouwen als een netwerk waarbinnen die grote eenheden natuur waarvan we dromen, kunnen worden gerealiseerd?

De voorzitter : De heer Maes heeft het woord.

De heer Jacky Maes : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, ik heb de opmerkingen van mevrouw Dua aandachtig beluisterd en meen dat de commissie en het parlement in dit verband nog steeds het grootste deel van het werk voor de boeg hebben. Er is derhalve nog geen reden tot paniek. Onze fractie is echter van mening dat bij het voorgestelde platform tussen landbouw en milieu, de zwarte piet niet alleen naar de landbouwsector mag worden doorgeschoven. Men mag zich immers ook afvragen waarom de milieubeweging voorafgaandelijk met de landbouwers aan tafel is gaan zitten. Onze fractie hecht daarom geen enkel belang aan om het even welke advies dat dit platform uitbrengt. In Vlaanderen mag men immers nog steeds vergaderen met om het even wie, waar en wanneer men wil. Al deze adviezen en vooraf belegde vergaderingen vinden we dus niet zo belangrijk. Wat echt telt, is dat we het advies van de MINA-raad zullen volgen.

Agalev zou eerst eens moeten onderzoeken wie deel uitmaakt van de milieubewegingen die voorafgaande gesprekken hebben gevoerd. Deze groeperingen houden immers niet de minste rekening met het advies van de MINA-raad. Dat is een gevaarlijke houding, niet alleen voor het milieu, maar ook voor de milieubeweging.

De voorzitter : Minister Kelchtermans heeft het woord.

Minister Theo Kelchtermans : Mijnheer de voorzitter, het is positief dat men anticipeert op de bespreking in deze commissie van het ontwerp van decreet op het Natuurbehoud. Dat wordt wellicht een levendige discussie. Het ontwerp wordt nu overgemaakt aan de Raad van State. Na eventuele wijzigingen aan de hand van de opmerkingen van dit rechtscollege zal het hier worden voorgelegd.

Het ontwerp van decreet is inderdaad het voorwerp geweest van een breed overleg, waarvan ik – zoals u weet – voorstander ben. In onze complexe samenleving, met een veelheid aan meningen over zelfs het kleinste probleem, is een overleg met de dichtst betrokken groepen zeker aangewezen. Ook met het parlement zou regelmatig ruggespraak moeten worden gehouden, zodat een aantal oplossingen kunnen worden overgenomen. De definitieve test zal hoe dan ook de bespreking in deze commissie zijn. Ik hoop dat de eventuele goedkeuring die hieruit zal resulteren, nog vóór het einde van dit jaar plaatsvindt.

Wellicht is de tijd dus nog niet rijp om al ten gronde te debatteren over de inhoud. Die zal immers later aan bod komen. Mevrouw Dua heeft evenwel terecht gewezen op een zekere ongerustheid. Enige verheldering is dus zeker op zijn plaats. Alvorens haar vragen te beantwoorden zal ik ingaan op de vragen over bepaalde deelaspecten die in de marge van haar interpellatie aan bod zijn gekomen.

Mijnheer Bogaert, ik heb de antwoorden van minister Baldewijns op uw interpellatie van gisteren niet gehoord. Uit uw uiteenzetting leid ik af dat u mij vandaag dezelfde vragen stelt. Wat de data betreft, ben ik niet bij machte om een precies antwoord te geven. Omdat het bij minister Baldewijns echter zowel handelt over dezelfde voorbereiding als over dezelfde reeds ondernomen stappen, zal mijn antwoord niet verschillen van het zijne.

Op de essentie van uw vraag, de wijze waarop men de Uitkerkse Polder als een voorbeelddossier – post factum, weliswaar – bestempelt, kan ik wel ingaan. De toenmalige Vlaamse regering vond dat ze de definitieve beslissing moest afwachten alvorens te oordelen welke nuances nog moesten worden aangebracht. Dat oordeel moest zijn gebaseerd op het openbaar onderzoek en de verschillende adviezen die tot de beslissing leiden. Die stelling wordt nog steeds gehandhaafd. Een ontwerp wordt altijd aan een openbaar onderzoek onderworpen. Als iemand beweert dat een ontwerp op geen

Kelchtermans

enkele manier voor wijziging vatbaar is, insinueert hij dat het openbaar onderzoek geen enkel nut heeft, en alleen dient om de mensen voor de gek te houden.

Het informeren naar en discussiëren over de verschillende standpunten lijkt me hoe dan ook logisch. Binnen de Vlaamse regering is uitvoerig gediscussieerd over de objectieven van deze gewestplanwijziging – het was meer dan een gedachtewisseling. Dat zal minister Baldewijns ongetwijfeld ook al hebben verklaard.

Na deze discussie werd een voorstel geformuleerd. Minister Baldewijns heeft het aan de leden van de Vlaamse regering voorgelegd. Ik heb terzake een voorwaarde geformuleerd, die de regering heeft aanvaard. Het IJzerbekkenpoldergebied is, als ik me niet vergis, meer dan 3.000 hectare groot. Uit voorafgaandelijke besprekingen bleek de bescherming van de poldergraslanden een van de hoofdbekommernissen te zijn. Men wou voorkomen dat dit gebied nog verder zou worden aangetast, en stelde voor om in de marge van de gewestplanwijziging een beslissing te nemen over de Uitkerkse Polder, maar ook over een veel ruimer gebied.

Dat ruimer gebied is meer dan 3.000 hectare groot. De Uitkerkse polder zelf beslaat niet meer dan een 300-tal hectare. Men zou de mogelijkheid willen benutten om het vegetatiebesluit op het volledige gebied met poldergrasland toe te passen. Dat zou weliswaar ook in het vogelrichtlijngebied worden opgenomen, maar de afspraken die in het kader van het MAP werden gemaakt, mogen niet op de helling worden gezet. De bodembescherming zou – althans wat de vegetatie betreft – dankzij het Vegetatiebesluit aan een strikte regelgeving worden onderworpen. Dat heeft ook de Vlaamse regering aanvaard.

Daarmee blijft de essentie van het objectief van de gewestplanwijziging voor de Uitkerkse Polder gevrijwaard. Het objectief werd zelfs uitgebreid naar het geheel van de poldergraslanden waarop het vegetatiebesluit kan worden toegepast. Vanaf het ogenblik dat de wijziging in het Belgisch Staatsblad is gepubliceerd, zal het vegetatiebesluit van toepassing zijn.

Ik heb niet de indruk dat de landbouwsector daar problemen mee heeft. Zijn houding tegenover het vegetatiebesluit is, na een eerste periode van onrust, positief. In het vegetatiebesluit worden de teelten en gewassen – ook de plaatsgebonden soor-

ten – beschermd. Ook de natuurbeweging aanvaardt deze regeling. U zegt dat er bij de natuurbeweging ongerustheid heerst. Ik verklap nochtans geen staatsgeheim als ik bekend maak dat de natuurorganisaties en wetenschappelijke instellingen per fax hun tevredenheid hebben laten blijken over de wijze waarop de discussie werd afgerond. Ze zijn van oordeel dat het uiteindelijke compromis de essentie eerbiedigt, en bovendien het toepassingsgebied nog uitbreidt. Ik kan u die faxen eventueel tonen, maar hoop dat u genoeg neemt met deze mededeling.

Volgens de natuurbescherming wordt een slechte opstelling omgebogen in de positieve richting, en de landbouwsector kan daarmee leven. Dat is de essentie van de zaak. Ik zal overigens nooit discussies uit de weg gaan die kunnen leiden tot oplossingen waarmee verscheidene sectoren zich kunnen verzoenen. Het is niet de bedoeling bepaalde groepen en sectoren tegenover elkaar plaatsen, maar wel om samenwerkingsverbanden ontwikkelen.

Een andere vraag ging over de sanctionering van overtredingen. Daarvoor moet er eerst een regelgeving komen. Die zal er pas zijn op het ogenblik dat het vegetatiebesluit wordt gepubliceerd. Wat op het terrein is gebeurd, heb ook ik als een provocatie ervaren. De betrokken organisatie heeft het trouwens in krachtige termen afgekeurd. In dit verband wil ik het nog even hebben over de uitrijregeling. Het Algemeen Boerensyndicaat en de Boerenbond roepen de landbouwers die de uitrijregeling niet respecteren, publiek tot de orde. Dat was enkele jaren geleden niet denkbaar. Geleidelijk nemen die organisaties hun verantwoordelijkheid op om gemaakte afspraken te doen respecteren.

De heer Quintelier informeerde naar de concrete invulling. Het Vlaams Ecologisch Netwerk – goed voor 125.000 hectare – wordt aangevuld met het Integraal Verwevings- en Ondersteunend Netwerk. De verwevingsgebieden – zo'n 150.000 hectare – zullen op kaarten worden aangeduid. Dat zal dus niet via gewestplanwijzigingen gebeuren. Die aanduiding zal voortvloeien uit gemeenschappelijke afspraken, gemaakt door de natuurbeweging met de landbouwsector, en eventueel ook met andere sectoren. De VEN-gebieden omvatten meer dan alleen maar de huidige groengebieden. Daarover bestaat geen discussie.

Ik ga in op de meer concrete vragen, die ook op het protocol betrekking hebben. De milieubewegingen en de landbouwsector hebben in de voorbije jaren nooit met elkaar aan tafel gezeten. Bij de tientallen discussies die we in het verleden hebben

Kelchtermans

gevoerd, hebben we vooral als brievenbus voor beide sectoren gefungeerd, waarbij we informatie en argumenten overmaakten. Twee van de meest eminente vertegenwoordigers van de landbouworganisaties en de natuurreservaten hebben elkaar nog nooit rechtstreeks ontmoet. Ze ontmoetten elkaar alleen via open brieven.

Wie zo een belangrijk decreet wenst uit te voeren, moet met de betrokken groepen overleggen. Anders zal de gemeenschap het niet aanvaarden. Vanaf het begin van het overleg werden de voordelen van deze aanpak duidelijk. Op basis van die ervaring is voorgesteld een soort afspraak tot samenwerking te maken. Dat protocol heeft een looptijd van één jaar. Ook de mensen van het bosbeheer werden bij de zaak betrokken, want samen met de sectoren van natuur en landbouw, beheren zij 90 tot 95 percent van de open ruimten. Ze moeten dus over essentiële aspecten overleggen.

De heer Maes suggereerde dat dit overleg dwingend is. Het is echter vrijblijvend. Noch de minister, noch de Vlaamse regering, noch het parlement zijn erdoor gebonden. Dat men zich informeert, houdt geen verdere verplichtingen in.

Ik beantwoord nu de vragen van mevrouw Dua. Ze informeerde naar mijn bereidheid om het ontwerpdecreet voor het Natuurbehoud aan te passen, wat meer garanties zou bieden voor het natuurbehoud. Ik wil niet vooruitlopen op de discussie. Ontwerpdecreten zijn in principe steeds voor wijzigingen vatbaar. Maar ik zal dit ontwerpdecreet in zijn huidige vorm vanuit mijn visie verdedigen. Misschien zal ik niet iedereen van de correctheid van mijn opvattingen kunnen overtuigen. Ik denk echter dat u, op basis van de informatie die ik u zal overmaken, zult kunnen instemmen met het voorliggende ontwerp van decreet. Deze discussie moet de tegenstelling tussen meerderheid en minderheid overstijgen. We hebben dat zo afgesproken. Ook inzake het MAP hebben we dat geprobeerd, maar zijn we er uiteindelijk niet in geslaagd. Ik betreur dat nog steeds. Hier willen we opnieuw proberen om rond een ontwerp een brede consensus op te bouwen.

De tweede vraag luidde : kan de minister bevestigen dat 38.000 hectare nieuwe natuurgebieden zullen worden gecreëerd via een gewestplanwijziging ? En wat zal in dat verband de bijdrage zijn van de landbouwsector ?

Voor beide vragen zal ik een genuanceerd antwoord geven. Ik zal hier een tekst voorlezen. Ik zou willen vragen dat die tekst ook wordt opgenomen in het verslag. Ik wil geen bijkomende onduidelijkheid creëren door hier voor de vuist een minder afgewogen formulering uit te spreken.

Ik citeer. Het voorontwerp van decreet het Natuurbehoud en het Natuurlijk Milieu werd op 24 juli als voorontwerp principieel goedgekeurd en aan de SERV, MINA-raad en VHRNB voor een aanvullend advies voorgelegd. Gelijktijdig werd dit voorontwerp toegestuurd aan het Vlaams Parlement conform de procedure. In dit voorontwerp wordt de basis gelegd voor een krachtig en operationeel natuurbeleid. Dit moet leiden tot het behoud, herstel en ontwikkeling van de natuurwaarden en het natuurlijk milieu.

Uitgangspunt is dat de bestaande natuur zowel in kwaliteit als kwantiteit minstens op het huidige niveau wordt behouden – ongeacht de bestemming – zonder dat de verwezenlijking van de bestemming in absolute zin kan worden verhinderd. Om dit te verwezenlijken, worden in Hoofdstuk IV een reeks horizontale maatregelen – bijvoorbeeld het vegetatiebesluit, en de bescherming van ecotopen – vooropgesteld. Ook wordt de zorgplicht ingevoerd en het principe dat vermijdbare schade dient te worden vermeden.

Naast het horizontaal beleid is het logisch dat het specifiek gebiedsgericht beleid wordt gekoppeld aan gebiedsgerichte beleidscategorieën geldend in het ruimtelijk beleid, en dat samenhang wordt gerealiseerd met het proces, opgezet in het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen.

In dit kader werd bij de ruimtebalans de toename van de natuurgebieden met 38.000 ha vooropgesteld om – samen met de huidige opgesomde bestemmingen die in aanmerking komen voor de aanduiding van VEN – te kunnen komen tot een samenhangend Vlaams Ecologisch Netwerk.

Door het Vlaams Ecologisch Netwerk – 125.000 hectare – te laten aanvullen met het Integraal Verwevings- en Ondersteunend Netwerk IVON, waarbij voor de verwevingsgebieden 150.000 hectare als bindende taakstelling vooropstaan, is het mogelijk om een samenhangende natuurlijke structuur af te bakenen waarin het specifiek gebiedsgericht beleid geldt.

Binnen het VEN is natuur de hoofdfunctie. Dit vertaalt zich in de voorschriften en in het op te stellen beheersplan. Maar het is logisch dat ten aanzien

Kelchtermans

van de bestaande landbouw, gezien het actueel en historisch gebruik van de landbouw – ook in een belangrijk deel van de natuurgebieden – de nodige zorgvuldigheid in acht wordt genomen.

Het is evident dat het decreet op het Natuurbehoud en het Mestdecreet onderling consistent zijn voor wat betreft de ruimte die wordt gelaten voor de agrarische exploitatie van wat conform de aangifte voor 1995 (bedrijfssituatie 1994) akkers en intensief grasland binnen de groene bestemming was en dat voor de gezinsveeteeltbedrijven en gelijkgestelden.

Dit ontwerpdecreet biedt een krachtig instrumentarium om de achteruitgang van de biodiversiteit in het Vlaamse Gewest echt te keren. Hiervoor staan de planmatige aanpak, de onafhankelijke beleids-evaluatie via het Natuurrapport, de horizontale maatregelen, het gebiedsgericht beleid – gericht op de afbakening van 125.000 hectare VEN en 150.000 hectare verwevingsgebied, de opstelling van beheersplannen, instrumenten zoals voorkooprecht op maat, maar ook natuurinrichting, soortenbeschermingsplannen, een specifiek doelgroepenbeleid en een strikte regeling van het handhavingsbeleid garant. Vermits landbouw een belangrijke betrokkene en een doelgroep voor specifiek beleid is, vormt overleg met deze doelgroep – binnen de doelstellingen en taakstellingen van het natuurbeleid die duidelijk in het decreet zijn aangegeven – een component van zorgvuldig beleid. Dit decreet geeft hieraan gestalte. Einde citaat.

De derde vraag van mevrouw Dua handelt over de bedoelingen van het protocol tot installatie van een nieuw overlegorgaan voor landbouw-natuurbehoud. Volgens het statuut van deze overlegstructuur worden de bestaande officiële overlegorganen, waarin de landbouwsector een minderheidspositie inneemt, niet volledig buitenspel gezet. In het ontwerp van decreet zal u dan ook niets over dat protocol vinden. Ik herhaal dat hier enkel sprake is van een afspraak tussen de minister en de betrokken sectoren. Ik heb daar voldoende argumenten voor. Als het bovendien tot een positieve ervaring leidt, kunnen we regelmatig zoiets te organiseren.

Ik wil verder genuanceerd antwoorden op uw vraag. De polarisatie tussen de landbouw- en de natuursector vormt een slecht uitgangspunt om tot een ambitieuze invulling van bovenstaand beleid te komen. Dit is maar al te duidelijk gebleken in het recente verleden. Naast de niet te ontkennen

meningsverschillen, die rationeel bespreekbaar moeten worden, zijn er overigens veel misverstanden en vooroordelen in het spel. Er heerst een gebrek aan inzicht en vertrouwen in elkaar. Op het veld leidt dit tot spanningen, trauma's en kwellingen. De onrust wordt vaak veroorzaakt doordat men onnodig veel pijn vreest. Of dat al of niet bewust is opgezet, heeft nu geen belang. Wat wel telt, is of men op die manier een aantal zaken tracht te boycotten. Ik heb niet die indruk. Daarom nam ik het initiatief tot een constructief overlegplatform tussen de Vlaamse minister voor Leefmilieu en vertegenwoordigers van natuur en landbouw. Een relatieve coëxistentie tussen landbouw en natuur is immers een kritische succesfactor voor het beleid. Bovendien moeten twee basisvoorwaarden worden vervuld om in dit overleg enig resultaat te bereiken.

De eerste voorwaarde is dat zowel landbouw als natuur beseffen dat een krachtig natuurbeleid onvermijdelijk en onafwendbaar is, en dat ik heel expliciet binnen de krijtlijnen van dit decreet gestalte wil geven aan een dergelijk beleid. Met dit beleid moet de achteruitgang van de biodiversiteit worden omgezet in een consolidatie – daartoe dienen de horizontale maatregelen – en een herstel aan de hand van een gebiedsgericht beleid. De dialoog tussen beide doelgroepen kan worden bevorderd door het besef dat we vastbesloten zijn om de nodige uitvoeringsbesluiten en actieprogramma's op te zetten. We zullen in elk geval los van hun standpunten onze verantwoordelijkheid opnemen.

Tweede voorwaarde is dat de landbouw, de natuur, maar ook de andere doelgroepen – binnen het kader, de doelstellingen en de taakstellingen zoals eerder geformuleerd – weten dat geen blind beleid wordt ontwikkeld. We proberen – met het vooropgestelde langetermijnperspectief in het achterhoofd – rekening te houden met de legitimiteit en de argumenten van de landbouw en de desbetreffende doelgroepen. Hierdoor kunnen de gepaste instrumenten worden ingezet en ongewenste en onnodige gevolgen voor de landbouw worden vermeden. Om tot deze zorgvuldige afweging te komen, willen we ons garant stellen ten aanzien van de landbouw maar ook ten aanzien van de bosbouw en de andere open-ruimte-functies.

Deze twee basisvoorwaarden en dit beleidsengagement maken dat het overleg wel kansen op succes heeft. Dit overlegplatform zal op een jaar moeten bewijzen wat het waard is. Op grond daarvan zullen we onze conclusies trekken.

Kelchtermans

Naast landbouw is ook bosbouw een hoofdbetrokene. Ook op dat domein garandeer ik dezelfde zorgvuldigheid en oog voor legitimiteit. Ik zal een initiatief nemen om het constructief overleg tussen de bosbouwsector en natuur in functie van dit decreet en het Bosdecreet te bevorderen. Daarover zijn trouwens afspraken gemaakt ter gelegenheid van de Week van het Bos. Dit alles doet geenszins afbreuk aan de rol van een maatschappelijke raad als de MINA-raad. Deze raad heeft een decretale opdracht en voert die zeer goed uit. In de loop van dit jaar heb ik het secretariaat laten versterken om de werking van de raad binnen de wettelijke adviesfunctie en -termijnen mogelijk te maken. Aan de Vlaamse Hoge Bosraad werd daarenboven de mogelijkheid geboden zijn rol in de MINA-raad effectief te vervullen. Ook die raad krijgt administratieve ondersteuning.

Na deze interpellatie moet het eigenlijke debat nog beginnen. Het is goed de kegels te plaatsen voor het spel begint. We voelden de behoefte om mee te delen waar die kegels naar ons gevoel moeten staan. Dit decreet moet het samenleven tussen natuur, land- en bosbouw regelen.

De voorzitter : Mevrouw Dua heeft het woord.

Mevrouw Vera Dua : Ik wil reageren op een aantal punten die de minister heeft besproken. Eerst en vooral wil ik het hebben over de Uitkerkse Polder. Ik was inderdaad op de hoogte van de beslissing van de Vlaamse regering van 24 september. Volgens mij zijn er twee mogelijkheden. Ofwel is dat besluit en de bescherming als habitat een zeer goede bescherming. Dan zie ik niet in waarom die gewestplanwijziging niet werd doorgevoerd. Ofwel gaat het inderdaad om een bescherming die op het terrein minder effectief is. Uit de resultaten van het vegetatiebesluit blijkt dat het niet helemaal zo rooskleurig verliep als u doet voorkomen. De controle op het besluit is vrij beperkt. We kunnen alleen maar hopen dat de mensen ter plaatse alert genoeg zijn om onmiddellijk op te treden en de administratie op haar verantwoordelijkheid te wijzen. De bescherming van zo een waardevol gebied was hoe dan ook beter in een gewestplan opgenomen. Het zoethoudertje dat er achteraf aan werd toegevoegd, is geen argument.

Minister Theo Kelchtermans : Daar staat u dan toch alleen mee.

Mevrouw Vera Dua : Ik heb diezelfde reactie ook gehoord bij anderen, ook bij de milieubeweging.

Minister Theo Kelchtermans : U probeert het volume van die reacties op te drijven. De hoofdpersonen hebben me duidelijk bevestigd dat ze deze beslissing op waarde weten te schatten.

Mevrouw Vera Dua : We zullen in de nabije toekomst op het terrein merken of die bijkomende bescherming voldoende garantie biedt. Dan nog blijft mijn opmerking gelden dat men de bescherming beter met een gewestplanwijziging had geregeld.

Ik heb vroeger al gezegd dat ik niets heb tegen overleg of tegen verkenning van de visies van de hoofdactoren en van de knelpunten op het terrein. Ik vrees echter dat de overlegorganen die op die manier worden gecreëerd, beslissingen gaan nemen waarbij alle andere betrokkenen buitenspel worden gezet. Dat is ook in het verleden gebeurd. Zelfs de personen die namens die verenigingen in de MINA-raad zetelen, zijn gebonden door wat achter de coulissen werd beslist. Nu wilt u nog eenzelfde overleg met de bosbouw. Ik begrijp er werkelijk niets meer van. Ik vrees dat dit de werking van de officiële adviesorganen zal hypothekeren. We zijn de MINA-raad aan het ontmantelen. Al die sectoren zijn daar al in vertegenwoordigd. Ze kunnen daar in een open discussie hun visie naar voren brengen. Via een debat kan men tot een – eventueel verdeeld – advies komen.

Minister Theo Kelchtermans : Wat u net zegt, klinkt logisch maar is het niet. Het overleg dat ik voorstel, is anticiperend en vrijblijvend. Voor ik een ontwerp van decreet voorleg aan de MINA-raad wil ik van een aantal sectoren weten waar de knelpunten zich situeren. Daarmee bewijs ik de Minaraad zelfs een dienst. Die kan zijn werk tot de essentie beperken.

Mevrouw Vera Dua : Mijnheer de minister, we weten toch allemaal wat er met het MAP is gebeurd. De moeilijke knopen moeten worden doorgehakt door de regering. Nu heb ik de indruk dat de regering die knopen systematisch doorschuift naar informele overlegorganen. Zo zit iedereen vast op het moment dat er eigenlijk advies moet worden gegeven. Ik ben niet gelukkig met die nieuwe structuren. Adviezen moeten worden geformuleerd zoals door het decreet wordt bepaald.

Minister Theo Kelchtermans : Hoe meer stof tot conflict er overblijft, hoe gelukkiger u bent.

Mevrouw Vera Dua : Dat is niet waar, en dat weet u. Ik vind dat het democratisch gehalte van de

Dua

besluitvorming gegarandeerd moet blijven. Het werd in het verleden sterk gehypothekeerd door dergelijke overlegorganen. Ik spreek me niet uit over de verenigingen die zich daartoe engageren maar ik zie wel dat het soms tot problemen leidt binnen die verenigingen. Dat is natuurlijk mijn probleem niet.

U bent nogal terughoudend over de wijziging van het ontwerp van decreet. Ik wil benadrukken dat het advies van de MINA-raad vrij fundamentele kritieken inhoudt.

Minister Theo Kelchtermans : Er zitten ook positieve elementen in. De MINA-raad verwijst zelfs naar de positieve uitwerking van het vooroverleg met de betrokken sectoren.

Mevrouw Vera Dua : Ik ben geen voorstander van schaduwkabinetten. Verder had ik van u en uw regering een groter engagement verwacht. Ik had verwacht dat de regering een aantal zaken zou willen herbekijken op basis van dit advies. Uw antwoord op mijn vraag over die 38.000 hectare, was niet duidelijk. Wat is nu eigenlijk de rol van de landbouwsector in die 38.000 hectare ? Moet de landbouw voor een deel bijdragen aan de gewestplanwijziging ?

Minister Theo Kelchtermans : We hebben daarover afspraken gemaakt bij de bespreking van het Mestdecreet. In sommige gebieden waar de landbouw sinds generaties aanwezig is, zijn gewestplanwijzigingen mogelijk om de rechten van de landbouwers te respecteren. Op dezelfde manier zijn een aantal landbouwgebieden omgevormd tot natuurgebied. De landbouwsector maakt daar geen problemen over. Die 38.000 hectare zullen voor een deel uit de landbouwgebieden komen.

Mevrouw Vera Dua : Via gewestplanwijziging ?

Minister Theo Kelchtermans : Inderdaad.

De voorzitter : De heer Bogaert heeft het woord.

De heer Jean-Marie Bogaert : Mijnheer de minister, ik wil zeer kort reageren op een aantal dingen die u hebt gezegd. Ten eerste, als u voor deze gewestplanwijziging een fax met felicitaties zou hebben gekregen van de milieubeweging, moet u me daar zeker een fotokopie van bezorgen.

Mijn tweede opmerking houdt verband met de nakende publicatie van het vegetatiebesluit. Eens dit besluit daadwerkelijk is gepubliceerd, kunt u

dan inderdaad optreden in de eerder door mij geschetste omstandigheden ? Indien dit zo is, veronderstel ik dat dit alleen kan gebeuren naar aanleiding van overtredingen die gebeuren na datum van publicatie.

Ten derde, u zegt dat ook in deze beslissing de principiële houding van de regering ongewijzigd bleef. Ik ben het absoluut niet met u eens. De Vlaamse regering is in deze zaak duidelijk overgestapt van een ecologische waarde aanduiding naar een landschappelijke waarde aanduiding. Mijns inziens wijst dit er toch op dat uw toekomstig beleid – zelfs met een decreet op het natuurbehoud – op losse schroeven komt te staan.

Er is dus wel degelijk een evolutie merkbaar in uw beleid. Deze evolutie gaat jammer genoeg de verkeerde kant op. Het is in die zin dat de huidige gewestplanwijziging kon worden beschouwd als een testcase voor de inzichten van de Vlaamse regering. Ik kan alleen maar vaststellen dat ik bijzonder ontgoocheld ben door de genomen beslissingen.

Met redenen omklede motie

De voorzitter : Door mevrouw Dua werd tot besluit van deze interpellatie een met redenen omklede motie aangekondigd. Ze moet uiterlijk 24 uur na de sluiting van de vergadering zijn ingediend.

Het parlement zal zich daarover tijdens een volgende plenaire vergadering uitspreken.

Het incident is gesloten.

Interpellatie van de heer Jos Stassen tot de heer Theo Kelchtermans, Vlaams minister van Leefmilieu en Tewerkstelling, over de meldingsplicht van bedrijven bij brand

De voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van de heer Stassen tot de heer Kelchtermans, Vlaams minister van Leefmilieu en Tewerkstelling, over de meldingsplicht van bedrijven bij brand.

De heer Stassen heeft het woord.

De heer Jos Stassen : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, ik wou dat ik kon beginnen met een liedje van Boudewijn De Groot : Als de Rook om je Hoofd is Verdwenen. Wat echter

Dua

het onderwerp van mijn interpellatie betreft, is dit jammer genoeg – noch figuurlijk, noch letterlijk – het geval. Meer dan zes weken na de grote brand bij Katoennatie is bij het opruimen van het puin de brand opnieuw opgeflakkerd. Katoennatie is gelegen bij het Vrasenedok, op de Linkeroever, op het grondgebied van de gemeente Beveren. Ik zal kort schetsen wat er op 1 september jongstleden is gebeurd.

Omstreeks het middaguur breekt er op de terreinen van Katoennatie een grote brand uit met een vrij intense rookontwikkeling. De verantwoordelijke verwittigt de brandweer van Beveren, en zegt dat er twee producten branden : polyethyleen en polypropyleen. De burgemeester van Beveren is een chemicus. Hij weet dat deze producten relatief ongevaarlijk zijn. De brandweer weet dit uiteraard ook. Het nodige wordt dan ook gedaan om de brand op een adequate manier aan te pakken. Enkele uren later blijkt dat er nog een andere stof aan het branden is : bisfenol. Deze stof is volgens deskundigen iets gevaarlijker. Omdat dit product een vrij laag brandpunt heeft, zal het ook zeker de brand hebben aangewakkerd.

Het is logisch dat de interventieploegen werken op basis van de informatie die ze hebben gekregen. Ze gaan er dus van uit dat alleen de drie genoemde producten aan het branden zijn. Op basis van de verstrekte informatie nemen ze een aantal veiligheidsmaatregelen. Ook de berichten voor de bevolking worden daarop afgestemd. De bevolking wordt opgeroepen om binnen te blijven, ramen en deuren te sluiten en de auto binnen te zetten. Ze krijgen echter ook het bericht dat er geen gevaar is voor de volksgezondheid. Mijns inziens spreken deze twee berichten elkaar enigszins tegen. Als gevolg hiervan blijven veel mensen buiten, en worden ook een heleboel ramen en deuren niet gesloten.

De volgende dag worden via de analyse van het bluswater stoffen gevonden – zoals chloride en bromide – waarvan de aanwezigheid niet kan worden verklaard aan de hand van de drie stoffen die volgens Katoennatie aan het branden waren. De aanwezigheid van chloride kan worden verklaard door de verbranding van brandvertragers, en de aanwezigheid van bromide kan worden verklaard door de verbranding van PVC. Dit geven de mensen van Katoennatie later zelf ook toe.

Hieruit blijkt dus dat er ook gevaarlijke producten aan het branden waren. Aangezien de hulpdiensten hiervan niet op de hoogte waren, is de interventie

niet op de juiste manier gebeurd. Ook de berichten voor de bevolking waren niet op de juiste manier opgesteld. Als klap op de vuurpijl ontdekt men enkele dagen later nog dioxine in het roet. In totaal is er ongeveer 18.000 ton aan producten opgebrand.

Daarna volgen dan nog een aantal andere ontwikkelingen, maar ik beperk me tot de essentie van het gebeuren. Er is een zeer grote brand op een gevaarlijke plaats – met veel chemische stoffen – in Vlaanderen. Bij de bestrijding van die brand zijn overduidelijk een aantal zaken fout gelopen. Ik verwijs hier specifiek naar het feit dat de brandweer niet wist welke producten er aan het branden waren.

De burgemeester van Beveren zegt dat er geen verkeerde informatie maar wel onvolledige informatie is verstrekt. Mijns inziens start hij hiermee een discussie over het geslacht der engelen. Ik bedoel hiermee dat dit theoretische onderscheid er in dit verband niet toe doet. De feiten blijven wat ze zijn : vele mensen werden blootgesteld aan een aantal gevaarlijke stoffen.

Mijnheer de minister, dit hele gebeuren roept een groot aantal vragen op. Niet al deze vragen hebben echter betrekking op aspecten die tot uw bevoegdheid behoren. Ik zal me beperken tot de vraag die me vooral bezighoudt. Ik stel deze vraag om twee redenen : ten eerste, om een duidelijk inzicht te krijgen in wie er precies de verantwoordelijkheid draagt voor wat er is verkeerd gelopen ; en ten tweede, om lessen te trekken uit het gebeurde zodat we kunnen voorkomen dat zulke dingen in de toekomst nog plaatsvinden. Hoe is het immers mogelijk dat er zulke essentiële dingen verkeerd zijn gelopen ? Over deze hele zaak heb ik enkele zeer concrete vragen.

Ten eerste, beschikt het bedrijf over de nodige milieuvergunningen om de genoemde producten – polyethyleen, polypropyleen, bisfenol, PVC en brandvertragers – op te slaan, zowel wat het product zelf betreft, als wat betreft de hoeveelheden van de opgeslagen producten ? In Katoennatie worden immers een aantal producten opgeslagen van chemische bedrijven in de omgeving. Bovendien hebben een aantal andere opslagplaatsen ook producten opgeslagen van Seveso-bedrijven.

Ten tweede, voldeed het bedrijf aan alle voorschriften inzake veiligheid, meer bepaald inzake milieuveiligheid ?

Ten derde, volgens de milieuwetgeving moet een bedrijf te allen tijde een inventaris kunnen voorleg-

Stassen

gen van de in het bedrijf aanwezige gevaarlijke stoffen. Bij deze brand werd er geen accurate inventaris opgegeven. Duidt dit op een fout van het bedrijf? Is het een tekortkoming in de uitwerking van de decreetgeving? Ligt de fout bij de milieuinspectie? Of is het gewoon een lacune in de milieuwetgeving?

Ten vierde, heeft de minister concrete voorstellen om de opslag van gevaarlijke producten en de brandbestrijding beter op elkaar af te stemmen? Hier zijn immers een aantal zaken duidelijk verkeerdt gelopen.

Ten vijfde, zowel het milieu als de volksgezondheid zijn hier in gevaar gebracht. Zou het niet beter zijn om de grootschalige opslag van gevaarlijke stoffen zoveel mogelijk te vermijden? Is de minister van plan om in dit verband initiatieven te nemen?

Ten slotte wil ik nog het volgende zeggen. De jongste tijd zijn er heel wat uitspraken gedaan over de kloof tussen burger en politicus. De mensen die door deze brand werden getroffen, zijn behoorlijk boos over wat er allemaal fout is gelopen. Zij hebben recht op een grondige behandeling van dit dossier.

De voorzitter : De heer Wymeersch heeft het woord.

De heer Frans Wymeersch : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, ik ben het volledig eens met de inhoud van de interpellatie van de heer Stassen en de wijze waarop hij dit naar voor heeft gebracht. We moeten erkennen dat het probleem vandaag wellicht al dieper zit en een grotere reikwijdte heeft. Deze regio kon in tempore non suspecto – alhoewel dit al heel lang geleden is – een groene long worden genoemd. Is het, met het oog op de laatste ontwikkelingen op het gebied van de ruimtelijke ordening en de bedrijfsvoering, niet de hoogste tijd om hierover een fundamenteel debat te voeren? Deze feiten moeten ons doen nadenken over de vraag of het nog verantwoord is om zowel in deze regio als daarbuiten, infrastructuur toe te laten die deze bedrijfstakken mogelijk maken. Deze fundamentele discussie moeten we voeren in het kader van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen. We moeten dit debat nu reeds durven aangaan in het Vlaams Parlement. We moeten onderzoeken wat er in Vlaanderen nog mogelijk is op het gebied van bedrijfstakken en bedrijfsvoering, en nagaan waar deze zich al dan niet kunnen vestigen, rekening houdend met de daaraan

inherente gevaren zoals geschetst door de heer Stassen. We willen bij dat debat niet alleen deze regio betrekken, maar ook andere regio's. Het is een noodzakelijk debat, waarvan ik hoop dat het zeer snel plaats kan vinden.

De voorzitter : Minister Kelchtermans heeft het woord.

Minister Theo Kelchtermans : De vraag van de heer Wymeersch was van algemene aard en ik wil deze eerst beantwoorden. In het kader van het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen bestaat de mogelijkheid tot concentratie of spreiding van een aantal activiteiten, dit op basis van de vraag of de draagkracht van de regio Vlaanderen nog volstaat om deze initiatieven aan te kunnen. Dit maakt niet het voorwerp uit van deze discussie, maar met betrekking tot een aantal subregio's zou het wel aanleiding kunnen geven tot een zeer zinvol debat. In dat debat kunnen ook vele andere daarmee verbonden aspecten aan bod komen, aspecten die zeer gevoelig zijn en aansluiten bij grote doelstellingen zoals werkgelegenheid.

De eerste vraag van de heer Stassen ging over de nodige milieuvergunningen om een hoeveelheid vermelde producten op te slaan. Ik heb de vergunningen schriftelijk op een rijtje gezet. De voorzitter is hierbij mijn getuige. Samenvattend kan ik antwoorden dat het bedrijf over de nodige vergunningen beschikte, hetzij via het college van burgemeester en schepenen in het kader van de ARAB-reglementering, hetzij via het Vlarem en de Bestendige Deputatie. Bij mijn weten werd er nooit beroep aangetekend, zodat noch ik, noch mijn voorganger hebben moeten tussenbeide komen. Dit is typisch voor grotere bedrijven, die hun dossiers technisch en inhoudelijk zeer goed voorbereiden. Ik zal deze lijst integraal overmaken aan de interpellant en het secretariaat. Het bedrijf beschikt over een milieuvergunning vanaf 27 januari 1996 tot het jaar 2011 voor de opslag van 1.000 ton bisfenol in magazijn, van 600 ton bisfenol A in silo's, van 67.000 ton stoffen zonder gevaarsymbool in silo's en 70.000 ton kunststoffen en/of synthetische rubber zonder gevaarsymbool in magazijn.

Ten tweede vroeg de heer Stassen of het bedrijf aan alle voorschriften inzake veiligheid voldoet. Aan het bedrijf werd de verplichting opgelegd om een intern noodplan op te maken, dit volgens de bijzondere voorwaarden van de milieuvergunning van 6 mei 1993. Dit intern noodplan was in het bezit van de brandweer van Beveren. Jaarlijks vond ook een brandweeroefening plaats in het bedrijf in samenwerking met de brandweer van Beveren.

Kelchtermans

Ten derde had de heer Stassen het over de milieu-reglementering Vlarem-II. Volgens de algemene milieubepalingen van het decreet over bedrijfsinterne milieuzorg, zou men ervan uitgaan dat een bedrijf te allen tijde een inventaris kan en moet voorleggen van de gevaarlijke stoffen in het bedrijf. Het feit dat er bij deze brand geen accurate inventaris werd gegeven, duidt volgens de heer Stassen op een aantal mogelijkheden : een fout van het bedrijf, een fout van de milieu-inspectie of een lacune in de wetgeving. Hierop wil ik iets uitvoeriger ingaan. Titel II van het Vlarem legt aan de exploitanten inderdaad een concrete informatieplicht op. Zo dient de exploitant aan de toezichthoudende ambtenaren op eenvoudig verzoek de hem bekende relevante gegevens over de in de inrichting gebruikte en voortgebrachte grondstoffen en producten te verschaffen. Voor de industriële activiteiten en opslagplaatsen met risico's op zware ongevallen, met name deze die zijn ingedeeld onder de Vlarem-indelingsrubrieken 17.3.1., 17.3.2. of 17.3.3., legt titel II van het Vlarem daarenboven een aantal verplichtingen op. Ten eerste moet bij de toegang tot de inrichting een voor de hulpdiensten gemakkelijk bereikbare brandvrije ophangkast worden voorzien, waarin een actueel en zo nodig bijgewerkt situatieplan van de inrichting is opgeborgen. Op dit situatieplan dienen voor alle opslagplaatsen van gevaarlijke stoffen aanwezig in de inrichting, de voorgeschreven inlichtingen te worden vermeld. Ten tweede moet een register van de gevaarlijke stoffen worden bijgehouden.

Voor alle duidelijkheid moet worden gezegd dat het grootste gedeelte van de bij Katoennatie opgeslagen producten geen gevaarlijke stoffen zijn. Ik heb u daarnet de synthese gegeven. Enkel de opslag van bisfenol A is vergund onder een bepaalde rubriek. Deze stof is ingedeeld bij de categorie van de irriterende stoffen. Wat deze opslag betreft, vergund door de Bestendige Deputatie op 27 juni 1996, zijn de voorwaarden van titel II van het Vlarem wel degelijk van toepassing. Er is dus een informatieplicht. Indien op het ogenblik van de brand geen accurate gegevens omtrent deze opslag werden gegeven, dan duidt dit inderdaad op een fout van het bedrijf. Ik weet echter niet of dit het geval is. Indien de heer Stassen dat wil, zal ik deze informatie laten opvragen bij het betrokken brandweerkorps. De milieuwetgeving bestrijkt voldoende terrein om de variëteit aan problemen waarmee we hier te maken hebben, aan te pakken. Wat dat betreft, is er bij de milieu-inspectie dus niets mis. Alleen werden er duidelijke afspraken gemaakt

over de informatieplicht. Ik weet niet of de gegevens over de bisfenol aanwezig waren.

De heer Jos Stassen : Zowel onze bronnen als het door de burgemeester van Beveren bekendgemaakte rapport, geven duidelijk aan op welk ogenblik welke informatie werd doorgegeven. Uit deze gegevens blijkt dat er op het ogenblik waarop de brand het hevigst woedde, slechts drie producten werden bekendgemaakt, namelijk de drie die ik zo even vernoemde : polyethyleen, polypropyleen en bisfenol. Naar aanleiding van de later gemaakte analyse van het bluswater heeft men echter de aanwezigheid van andere producten ontdekt. Dit kon men niet verklaren als men alleen rekening hield met de aanwezigheid van de eerste drie producten. Toen pas heeft Katoennatie de lijst van producten vervolledigd. Dat is de informatie die ik heb ontvangen. Het zou goed zijn als u dat wil natrekken, alle gevolgen kunnen worden herleid tot de onvolledige of verkeerde informatie.

Minister Theo Kelchtermans : Ten vierde vroeg de heer Stassen naar mijn concrete voorstellen om de opslag van gevaarlijke producten en de brandbestrijding beter op elkaar af te stemmen. In de algemene milieuvoorwaarden voor de betreffende inrichtingen zijn de algemene voorschriften opgenomen waaraan elke exploitant zich dient te houden. Zo wordt ook in artikel 4.1.3.2. uitdrukkelijk gesteld dat de exploitant alle maatregelen dient te treffen om bij normale exploitatie de buurt niet te hinderen door geur, rook, stof en dergelijke meer, evenals de buurt te beschermen tegen de risico's voor en de gevolgen van accidentele gebeurtenissen. Dit houdt onder meer in dat de nodige interventiemiddelen moeten worden voorzien. Het bepalen en aanbrengen hiervan gebeurt in overleg met de plaatselijke brandweer. De brandweerpreventie- en brandbestrijdingsmiddelen zijn met andere woorden te bepalen door de exploitant, na samenspraak met de brandweer. Meer specifiek betreffende de gevaarlijke stoffen – onder andere bisfenol A – zijn onder artikel 5.17.1.7 beperkende maatregelen voorzien bij de opslag ervan in het kader van de beheersing van het brandrisico.

Dan was er nog de vraag of de grootschalige opslag van gevaarlijke stoffen niet zoveel mogelijk moet worden vermeden en de vraag of het beleid op dit vlak geen initiatief moet nemen. Deze vraag sluit nauw aan bij de algemene vraag waar en onder welke voorwaarden dit al dan niet kan. De opslag van grote hoeveelheden gevaarlijke stoffen is onderworpen aan een milieuvergunning. Bij het onderzoek van elke milieuvergunningsaanvraag dient de vergunningverlener een afweging te

Kelchtermans

maken van de milieurisico's, eventueel op basis van een veiligheidsrapport. Als blijkt dat de voorgestelde opslag te veel risico's met zich meebrengt op het gebied van de externe veiligheid, de milieu-effecten of -hinder, kan de vergunning worden geweigerd. Dat is de algemene benadering. Bij de Katoennatie was geen grootschalige opslag van gevaarlijke stoffen vergund. Dan heb ik het wel over gevaarlijke stoffen, niet over de zo-even vernoemde PVC's en dergelijke. Naast de beperkte opslag van brandstoffen, namelijk ongeveer 15.000 liter stookolie, was er in de inrichting enkel de opslag vergund – als gevaarlijke stof zoals gedefinieerd in de Vlarem-indelingslijst – van bisfenol A. Het gaat hier om 600 ton in silo's en 1.000 ton in magazijn.

De heer Jos Stassen : Er is 3.000 ton opgebrand.

Minister Theo Kelchtermans : In de vergunning worden de schadelijke, corrosieve, irriterende of oxiderende stoffen zoals vernoemd in de rubriek 17.3.3., opgenomen. De andere stoffen waarvan de opslag werd vergund in de milieuvergunning van de n.v. Katoennatie hebben geen gevaarsymbool en zijn volgens de van kracht zijnde milieureglementering niet als gevaarlijke stoffen te beschouwen. Dit zijn de kunststoffen en de rubbers. In zeehavengebieden heeft men ook de rubriek 48.2 voor opslagplaatsen voor diverse goederen, met uitsluiting van gevaarlijke stoffen. De opmaak van een veiligheidsrapport was bij het indienen van de onderscheiden milieuvergunningsaanvragen niet vereist.

De heer Jos Stassen : Wat betekent dat laatste precies ?

Minister Theo Kelchtermans : Wat de verschillende milieuvergunningsaanvragen betreft, zijn er in de Vlarem- en ARAB-reglementeringen geen voorwaarden voor die rubrieken.

Mijnheer de voorzitter, ik stel voor dat ik dit bijzonder technisch antwoord aan de interpellant en het secretariaat overhandig, zodat de leden die dit wensen de referenties over de controle kunnen terugvinden in de indelingslijsten van Vlarem I en II.

De voorzitter : De heer Stassen heeft het woord.

De heer Jos Stassen : Ik dank de minister voor zijn technisch antwoord. Ik ben blij met de verstrekte gegevens. De vraag die mij en de mensen op het

terrein echter het meest bezighoudt, is hoe dit gebeuren nu nog kon plaatsvinden, dit met het oog op al de middelen die men ter beschikking heeft. Er zijn zoveel zaken misgelopen dat dit nauwelijks nog te verklaren valt. Dit moet ernstig worden aangepakt.

U zegt dat op het ogenblik van de brand de vergunning voor bisfenol al twee maanden was toegekend, en dat men dus in regel was. Men was echter niet in orde wat de opgeslagen hoeveelheid betreft. Volgens de informatie waarover ik beschik is er immers 3.000 ton opgebrand. Bovendien blijkt dat er vroeger al ernstige problemen zijn opgedoken met bisfenol. Er zouden zelfs enkele brandjes met bisfenol zijn geweest op een ogenblik dat de vergunning nog niet was toegekend. Agalev-Beveren heeft overigens klacht neergelegd bij de gouverneur om dit eens ernstig te onderzoeken.

We hebben heel wat vragen over de verhouding tussen het gemeentebestuur van Beveren en Katoennatie. Ik waardeer uw technisch onderbouwd antwoord. Wat mij evenwel het meest interesseert, zijn de initiatieven die u als bevoegde minister zult nemen om te vermijden dat bij soortgelijke situaties niet meer zo'n enorme blunders gebeuren. De flaters zijn wel degelijk geslagen. Het doet er nu niet toe wat de oorzaken daarvan zijn : verkeerde of onvolledige informatie, paniekvoetbal of wat dan ook. De heer Wymeersch heeft terecht benadrukt dat soortgelijke situaties zich op elk ogenblik opnieuw kunnen voordoen. Dat debat over een toekomstgericht voorkomingsbeleid heb ik hier vandaag niet willen voeren. Ik heb de discussie hier op het concrete probleemgeval toegepitst.

Maar ik verwacht toch dat u, samen met uw collega's van de Vlaamse en federale regering, initiatieven neemt om soortgelijke toestanden te voorkomen. Ik zou u bijgevolg willen vragen om na te gaan welke informatie de brandweer heeft gekregen, en welke rol Katoennatie in dit verhaal heeft gespeeld. Ik heb niet de bedoeling om dat bedrijf zwart te maken. Maar die mensen moeten op hun verantwoordelijkheden worden gewezen. En de heer Huts, met zijn hautaine uitspraken – hij heeft gezegd heeft dat op 1 januari 1997 er een grotere Katoennatie zal staan dan diegene die opgebrand is – moet van repliek worden gediend. De gemaakte blunders mogen zich in de toekomst niet meer voordoen.

De voorzitter : Mevrouw De Maght heeft het woord.

Mevrouw Anny De Maght-Aelbrecht : Het is een algemeen voorkomend fenomeen dat hoe meer wetten en decreten men maakt, hoe meer controle noodzakelijk is. Terzake zijn er verscheidene verantwoordelijkheden af te bakenen. Die controle is noodzakelijk, want in de wetgeving spreekt men niet enkel over de informatieplicht. Er wordt gestipuleerd dat men, op eenvoudige vraag, controlegevings moet voorleggen.

Zeer veel diensten zijn daarbij betrokken. Inzake rampenplannen werd duidelijk bepaald wie na een ramp een evaluatie moet maken. Ik zal hier niet zeggen wie dat is ; iedereen hoort dat te weten. Die evaluatie moet uitmaken welke fouten er zijn gemaakt, en waar en door wie verdere controle moet gebeuren. Naast de informatieplicht is er dus nood aan controle. Er zijn controle-organismen. De gebrekkige coördinatie tussen die organismen leidt ertoe dat de indruk ontstaat dat de gemeenten terzake alle verantwoordelijkheid dragen.

Mijns inziens zijn de rampenplannen, en de opvolging van rampen in zo'n bedrijven, erg belangrijk. Milieuvergunningen mogen niet worden verleend zonder dat er voortdurende controle bestaat. Daarbij moet niet enkel de informatieplicht, maar ook de plicht tot het vergaren van informatie worden benadrukt. Controle is een van de belangrijkste hulpmiddelen voor het voortbestaan van de wetgeving én van de burgers. Het zijn toch de burgers die beschermd moeten worden. Zonder correcte informatie loopt het fout.

De voorzitter : De heer Kuijpers heeft het woord.

De heer Willy Kuijpers : Ik wil de aandacht van de minister op het volgende vestigen naar aanleiding van wat tijdens de vorige commissievergadering en vandaag is gevraagd. Ik heb daarbij vier zware brand-rampen in het Leuvense voor ogen : Henkel, Astrio, Jemaco en Walton. Die vier rampen zijn door de bevoegde autoriteiten ontleed. Ik wil hier in het bijzonder benadrukken wat ook mevrouw De Maght-Aelbrecht heeft gezegd. Niemand was nog in staat om de toestand onder controle te krijgen. Ik heb het dan in de eerste plaats over de fysieke, bouwkundige aspecten ; over de enorme uitgestrektheid van deze ruimten op industrieterreinen. Wij kurieren am Symptom. Het begint al bij de bouw. Het advies van de brandweer is louter theoretisch van aard. Men adviseert om deze of gene maatregel te nemen, maar het advies is niet afdwingbaar.

Het opleggen van zo'n maatregelen via de bouwvergunning zou het onderwerp moeten uitmaken van een nationale richtlijn. Het kan toch niet dat een aantal stoffen in grote hoeveelheden worden opgeslagen in wat eigenlijk onbeschermd gebouwen zijn. Brandweerverslagen zijn één zaak ; deze afdwingbaar maken is een andere. Als een brand uitbreekt staan we voor een enorm milieuprobleem, en kunnen we van bij het begin herbeginnen. Anders gezegd : de zwarte piet wordt soms in grote mate doorgegeven. Met soms bedoel ik dan wel op het ogenblik van de crisis.

Ik vraag me af of de minister, samen met de Minister van Binnenlandse Zaken, terzake geen initiatief zou kunnen nemen. Dat initiatief zou een dubbel doel moeten dienen. Als gemeentebestuur hebben we geprobeerd om regenwater als bluswater op te slaan. In het advies van de brandweer staat echter dat dit niet zou mogen. Want regenwater, opgeslagen in ondergrondse vergaarbakken, is van slechte kwaliteit. Dat is het antwoord dat we hebben gekregen. Ik vind het zonde dat zoveel blauw goud wordt weggespoten tijdens de bestrijding van een brand.

Ten tweede : ik vraag me af of er op uw verzoek geen coördinatie kan worden opgezet tussen het departement Binnenlandse Zaken, de brandweer en de betrokken bedrijven om erop toe te zien dat een dergelijk voorval het herbouwen verhindert. We hebben al meegemaakt dat bij branden van een garage en van een plasticbedrijf er nog slechts één enkele oplossing overbleef. Dat was de oplossing die de heer Huts voorhield : de hele zaak laten afbranden, tot alles opgebrand was. Jemaco was een enorme opslagplaats van plasticmaterialen ; dat bedrijf leverde vuilniszakken aan de helft van West-Europa. Enkele weken geleden ben ik weer in dat bedrijf, dat heropgebouwd is, geweest. De plaatjes met als opschrift Verboden te roken – u begrijpt mijn ironie – hangen er, en alles draait gewoon verder.

Als gemeentebestuur staat men machteloos. Aan dit alles hangt overigens ook een prijskaartje vast. De acht betrokken gemeenten moeten onder meer daarvoor jaarlijks zes miljoen frank extra, bovenop hun brandrekening, aan Leuven betalen. Dat heeft natuurlijk ook te maken met het feit dat het gebied waarvoor de brandweer verantwoordelijk is, ten gevolge van de gelukkige federalisering van Brabant, ingekrompen is. Deze schets toont mijns

Kuijpers

inziens aan dat enige veranderingen dringend gewenst zijn.

De voorzitter : De heer Malcorps heeft het woord.

De heer Johan Malcorps : Inzake de discussie over de brandweer en het probleem van de informatie-verstrekking wil ik eraan herinneren dat ik een voorstel van decreet had ingediend waarin deze problematiek vervat zat. Dat voorstel werd in deze commissie echter zonder veel succes besproken. De minister beloofde bij die gelegenheid om het een en ander op te volgen. Ik hoop dat dit ook daadwerkelijk zal gebeuren.

Ik wil hier kort nog iets zeggen over het aspect milieu-informatie. Dat is erg actueel. De bevolking heeft op dit ogenblik – naar aanleiding van geheel andere zaken natuurlijk – toch de indruk dat het als debiel wordt beschouwd. De manier waarop over deze problematiek informatie aan de bevolking wordt doorgespeeld, versterkt dat gevoel. Ik verwijs in dat verband naar het optreden van de burgemeester van Beveren, die de opdracht van super-milieu-ambtenaar voor een groot gedeelte van het hele Vlaamse land naar zich toe trekt.

De eerste reflex bestaat er blijkbaar in om zoveel als mogelijk te sussen en gerust te stellen – zelfs als men relevante informatie ontbeert. Het gaat natuurlijk niet op paniek te zaaien, maar zonder informatie de mensen vertellen dat er niets aan de hand is, kan evenmin.

Zo lees ik in een rondschriften van het gemeentebestuur van Beveren, dat gericht is aan de burgers van Londerzeel – vreemd toch – het volgende over de brand bij Katoennatie : kort en bondig. Alles – groenten en fruit – wat geen roetsporen heeft : geen probleem. Groenten die zich in de grond bevinden : geen probleem. Wat in de compost zit : geen probleem. Voor fruit en groenten. Fruit in elk geval schillen ; groenten en fruit met roetsporen : verwijder de bladeren met roetsporen. Einde citaat. Daarmee moeten de mensen het doen. Als we de mensen zo blijven behandelen, dan zal de argwaan blijven toenemen. Er loopt meer verkeerd dan enkele fouten bij het bedrijf zelf. Tijdens de opvolging van de brand zijn er ook andere fouten gemaakt, vooral dan in verband met de informatie die aan de bevolking is verstrekt.

De voorzitter : Mevrouw De Maght heeft het woord.

Mevrouw Anny De Maght-Aelbrecht : Aangezien dit zoveel impact heeft, zou een lijst van de verschillende verantwoordelijkheden van de burgemeester enige duidelijkheid kunnen scheppen. Zo een lijst werd indertijd opgemaakt door minister Peeters. Die nota somt ook de verantwoordelijkheden op in verband met het milieu. Aan de hand daarvan kunnen we die verantwoordelijkheid weliswaar niet verleggen, maar wel onderbouwen. Zo kunnen ook de burgemeesters hun taak bepalen en organiseren.

De voorzitter : De heer Stassen heeft het woord.

De heer Jos Stassen : Hoe met informatie werd omgegaan, is een verhaal apart. Daar zijn heel wat lessen uit te trekken. Mijn vraag aan de minister is gebaseerd op het verhaal van een partijgenoot over de brand bij de Katoennatie. De burgemeester heeft een chronologisch verslag gebracht van de gebeurtenissen. Ik neem dat verhaal voor waar aan. De informatie van het bedrijf over de brand klopte niet met de werkelijkheid. Ik heb u gevraagd wie verantwoordelijk is voor wat er misging op de dag van de brand. U antwoordt toch zeer duidelijk : Katoennatie ?

Minister Theo Kelchtermans : Ik heb u gezegd dat de vereiste informatie aanwezig moet zijn in de juiste kluis. Als er sprake is van bisfenol of andere schadelijke stoffen, is er natuurlijk een fout in het spel. Ik weet niet of die bisfenol gemeld werd. Ik zal dat navragen.

De heer Jos Stassen : In een gesloten kluis kan de brandweer er toch ook niet meer bij.

De voorzitter : De brandweer verplicht de bedrijven om een afzonderlijke brandvrije kluis te plaatsen aan de toegangspoort van de magazijnen. Die kluis moet bij brandalarm automatisch opengaan. Dat wordt bepaald in de bouwvoorwaarden.

Mevrouw Anny De Maght-Aelbrecht : De brandweer moet die informatie al op voorhand hebben.

De voorzitter : Alle moderne magazijnen worden trouwens veiliger gebouwd. Onder alle nieuwe Antwerpse magazijnen ligt een waterreservoir. Dat heeft twee redenen : men wil spaarzaam omgaan met de beschikbare ruimte en daarnaast zorgt dit voor automatische opvang van het regenwater.

De heer Willy Kuijpers : Bestaan daar richtlijnen voor ?

De voorzitter : De brandweer legt dit op.

Minister Theo Kelchtermans : Mijnheer Kuijpers, als ik u goed begrijp, suggereert u om dit alles op te leggen in de bouwvergunning. Volgens mij is het logischer dit in de milieuvergunning te doen, vermits die aan de exploitatie is gebonden.

Mevrouw Anny De Maght-Aelbrecht : Ze zijn van in het begin gekoppeld. Er moeten voorschriften zijn en je kan die opnemen in de bouwvergunning.

Minister Theo Kelchtermans : Het gaat hier wel om een dwingende maatregel.

Mevrouw Anny De Maght-Aelbrecht : Als het in de bouwvergunning is opgenomen, is het dwingend. We ondervangen dat in de bouwvoorwaarden. Daar is altijd een advies bij van de brandweer op basis van de plannen.

Minister Theo Kelchtermans : Eigenlijk zijn we het eens over de grond van de zaak. Voor mij gaat het erom dat we bijzondere voorwaarden opleggen inzake brandveiligheid, afhankelijk van de aard van de activiteiten van het bedrijf. Vermits een bouw- en milieuvergunning gekoppeld zijn qua uitvoering, lijkt het me logisch dat we ook in de milieuvergunning uitdrukkelijk aandacht besteden aan de specifieke eisen rond brandbestrijding. Ik wil deze suggestie overmaken aan de administratie Milieuvergunningen.

U hebt het over het verslag van de milieu-inspectie. Dat verslag begint met de mededeling dat de milieu-inspectie naar aanleiding van deze brand geen oproep ontving. Op zich komt dat al verwonderlijk over. Verder heeft alles goed gefunctioneerd : parket, provincie- en gemeentebesturen. Het betrokken plan werd onmiddellijk uitgevoerd. De milieu-inspectie kon pas de dag nadien aan de slag. Het magazijn bleek inderdaad 4.000 ton bisfenol te bevatten, terwijl de vergunning slechts 1.600 ton toeliet. Ik wil nu nog geen conclusies trekken, maar als dat klopt, moet worden opgetreden.

De voorzitter : Dat is de taak van het parket, neem ik aan.

Minister Theo Kelchtermans : Inderdaad.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

[...]

– De vergadering wordt gesloten om 12.35 uur.
